

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera întâi)

4 septembrie 2014*

„Trimitere preliminară — Directiva 91/477/CEE — Eliberarea pașaportului european pentru arme de foc — Reglementare națională care rezervă acordarea unui astfel de pașaport doar persoanelor care dețin arme de foc în scopul practicării vânătorii sau a tirului sportiv”

În cauza C-543/12,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Najvyšší súd Slovenskej republiky (Slovacia), prin decizia din 13 noiembrie 2012, primită de Curte la 28 noiembrie 2012, în procedura

Michal Zeman

împotriva

Krajské riaditeľstvo Policajného zboru v Žiline,

CURTEA (Camera întâi),

compusă din domnul A. Tizzano, președinte de cameră, domnii A. Borg Barthet și E. Levits, doamna M. Berger (raportor) și domnul S. Rodin, judecători,

avocat general: doamna J. Kokott,

grefier: domnul A. Calot Escobar,

având în vedere procedura scrisă,

luând în considerare observațiile prezentate:

- pentru domnul Zeman, de el însuși;
- pentru Krajské riaditeľstvo Policajného zboru v Žiline, de M. Gajdošová, în calitate de agent;
- pentru guvernul slovac, de B. Ricziová, în calitate de agent;
- pentru Comisia Europeană, de A. Tokár și de G. Wilms, în calitate de agenți,

având în vedere decizia de judecare a cauzei fără concluzii, luată după ascultarea avocatului general,

pronunță prezenta

* Limba de procedură: slovacă.

Hotărâre

- 1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea articolului 1 alineatul (4) și a articolului 3 din Directiva 91/477/CEE a Consiliului din 18 iunie 1991 privind controlul achiziționării și deținerii de arme (JO L 256, p. 51, Ediție specială, 13/vol. 10, p. 233), astfel cum a fost modificată prin Directiva 2008/51/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 21 mai 2008 (JO L 179, p. 5, denumită în continuare „Directiva 91/477”), precum și a articolului 45 alineatul (1) și a articolului 52 alineatul (1) din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene (denumită în continuare „carta”).
- 2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între domnul Zeman, pe de o parte, și Krajské riaditeľstvo Policajného zboru v Žiline (Direcția Regională a Poliției Naționale din Žilina), pe de altă parte, ca urmare a respingerii de către aceasta din urmă a cererii domnului Zeman de eliberare a unui pașaport european pentru arme de foc.

Cadrul juridic

Dreptul internațional

- 3 Convenția Organizației Națiunilor Unite împotriva criminalității transnaționale organizate, adoptată prin Rezoluția 55/25 a Adunării Generale din 15 noiembrie 2000, este principalul instrument de combatere a criminalității transnaționale organizate. Convenția a fost deschisă spre semnare statelor membre din 12 până în 15 decembrie 2000 la Palermo (Italia) și a intrat în vigoare la 29 septembrie 2003. Aceasta a fost ratificată prin Decizia 2004/579/CE a Consiliului din 29 aprilie 2004 privind încheierea, în numele Comunității Europene, a Convenției Organizației Națiunilor Unite împotriva criminalității transnaționale organizate (JO L 261, p. 69, Ediție specială, 11/vol. 36, p. 10).
- 4 Convenția menționată este completată prin trei protocoale, printre care se numără Protocolul împotriva fabricării și traficului ilegale de arme de foc, piese și componente ale acestora, precum și de muniții, adițional la Convenția Organizației Națiunilor Unite împotriva criminalității transnaționale organizate, adoptat prin Rezoluția 55/255 a Adunării Generale din 8 iunie 2001 (denumit în continuare „protocolul”).
- 5 Articolul 2 din protocol, intitulat „Obiectul”, prevede:

„Prezentul protocol are ca obiect promovarea, facilitarea și întărirea cooperării dintre statele părți, în vederea prevenirii, combaterii și eradicării fabricării și traficului ilegale de arme de foc, piese și componente ale acestora, precum și de muniții.”
- 6 Articolul 10 din protocol, intitulat „Obligațiile generale privind sistemele de licențe sau de autorizații de export, import și de tranzit”, prevede:

„1. Pentru transferul armelor de foc, pieselor și componentelor acestora, precum și al munițiilor, fiecare stat parte stabilește ori menține un sistem eficient de licențiere sau de autorizare a exporturilor și importurilor, precum și măsuri privind tranzitul internațional.

2. Înainte de eliberarea licențelor sau a autorizațiilor de export pentru livrările de arme de foc, piese și componente ale acestora, precum și de muniții, fiecare stat parte verifică dacă:

 - a) statele importatoare au eliberat licențele sau autorizațiile de import și

b) înainte de livrarea, statele de tranzit au notificat în scris cel puțin că nu se opun realizării tranzitului, fără a aduce atingere acordurilor sau aranjamentelor bilaterale și multilaterale existente în favoarea statelor care nu au ieșire la mare.

3. Licența sau autorizația de export și import și documentația însoțitoare conțin informații care trebuie să cuprindă cel puțin locul și data eliberării, data expirării, țara exportatoare, țara importatoare, destinatarul final, descrierea și cantitatea armelor de foc, a pieselor și componentelor acestora, precum și a munițiilor și, în caz de tranzit, țările de tranzit. Informațiile cuprinse în licența de import trebuie să fie transmise anticipat statelor de tranzit.

4. La cerere, statul parte importator informează statul parte exportator cu privire la primirea livrărilor de arme de foc, piese și componente ale acestora, precum și de muniții.

5. În limita mijloacelor de care dispune, fiecare stat parte ia măsurile necesare astfel încât procedurile de eliberare a licențelor sau a autorizațiilor să fie sigure, iar autenticitatea licențelor sau a autorizațiilor să poată fi verificată ori confirmată.

6. În scopurile legale care pot fi verificate, precum vânătoria, tirul sportiv, expertizarea, prezentarea în expoziții sau realizarea de reparații, statele părți pot adopta proceduri simplificate pentru importul și exportul, ca și pentru tranzitul armelor de foc, pieselor și componentelor acestora, precum și al munițiilor.”

Dreptul Uniunii

7 Controlul achiziționării și deținerii de arme în Uniunea Europeană este reglementat, în esență, prin Directiva 91/477.

8 Primul-al șaptelea considerent ale directivei menționate au următorul cuprins:

„[...] articolul 8a din tratat prevede instituirea pieței interne până la 31 decembrie 1992; [...] piața internă cuprinde un spațiu fără frontiere interne, în cadrul căruia libera circulație a mărfurilor, a persoanelor, a serviciilor și a capitalurilor este asigurată conform dispozițiilor din tratat;

[...] în timpul reuniunii desfășurate la Fontainebleau pe 25 și 26 iunie 1984, Consiliul European a stabilit explicit ca scop eliminarea tuturor formalităților polițienești și vamale la frontierele intracomunitare;

[...] eliminarea totală a controalelor și a formalităților la frontierele intracomunitare presupune anumite condiții de fond care trebuie îndeplinite; [...] Comisia a indicat în Cartea albă «Realizarea pieței interne» că suspendarea controalelor de securitate a obiectelor transportate și a persoanelor presupune, între altele, o apropiere a legislațiilor privind armele;

[...] eliminarea controalelor privind deținerea de arme, la frontierele intracomunitare, necesită o reglementare eficientă, care permite controlul în interiorul statelor membre al achiziționării și deținerii de arme de foc și al transferului într-un alt stat membru; [...] în consecință, trebuie să fie eliminate controalele sistematice la frontierele intracomunitare;

[...] aceste norme vor da naștere unui plus de încredere reciprocă între statele membre în domeniul protejării securității persoanelor în măsura în care sunt ancorate în legislațiile parțial armonizate; [...] s-a convenit, în acest scop, să se prevadă armele de foc a căror achiziționare și deținere de către particulari să fie ori interzisă, ori subordonată autorizării sau declarării;

[...] ar trebui interzisă, în principiu, trecerea dintr-un stat membru în altul cu arme; [...] nu se acceptă derogare de la aceasta decât după îndeplinirea unei proceduri care să permită statelor membre să fie înștiințate de introducerea unei arme de foc pe teritoriul lor;

[...] ar trebui să se adopte norme mai flexibile în ceea ce privește vânătoria și competițiile sportive pentru a nu împiedica mai mult decât este necesar libera circulație a persoanelor”.

9 Articolul 1 alineatul (4) din aceeași directivă prevede:

„Un «pașaport european pentru arme de foc» se emite, la cerere, de către autoritățile unui stat membru unei persoane care devine în mod legal posesorul și utilizatorul unei arme de foc. Pașaportul este valabil pentru o perioadă maximă de cinci ani, care poate fi extinsă, și conține informațiile menționate în anexa II. Este un document netransmisibil, pe care se înscriu arma sau armele de foc deținute și utilizate de către titularul permisului [a se citi «pașaportului»]. Pașaportul trebuie să fie întotdeauna în posesia persoanei care utilizează arma de foc și orice schimbare a deținătorului sau a caracteristicilor armei de foc, precum și pierderea sau furtul acesteia sunt indicate în pașaport.”

10 Articolul 2 alineatul (1) din Directiva 91/477 prevede:

„Prezenta directivă nu aduce atingere aplicării dispozițiilor de drept intern cu privire la portul de armă, vânătoria și tirul sportiv.”

11 Articolul 3 din directiva menționată prevede:

„Statele membre pot adopta, în cadrul propriilor legislații, măsuri mai stricte decât cele prevăzute în prezenta directivă, sub rezerva drepturilor conferite rezidenților statelor membre prin articolul 12 alineatul (2).”

12 Articolul 11 alineatele (1) și (2) din Directiva 91/477 prevede:

„(1) Sub rezerva articolului 12, armele de foc pot fi transferate dintr-un stat membru în altul conform procedurii prevăzute la alineatele care urmează. Aceste dispoziții se aplică și în cazul unui transfer al unei arme de foc ca urmare a vânzării prin corespondență.

(2) În ceea ce privește transferul armelor de foc către un alt stat membru, persoana interesată comunică înaintea oricărei expedieri în statul membru în care se găsesc aceste arme:

- numele și adresa vânzătorului sau cedentului și ale cumpărătorului sau dobânditorului, respectiv ale proprietarului;
- adresa localității către care vor fi trimise sau transportate;
- numărul armelor care fac parte din expediție sau transport;
- datele de identificare pentru fiecare armă și indicarea armei de foc care a făcut obiectul unui control efectuat conform dispozițiilor Convenției din 1 iulie 1969 referitoare la recunoașterea reciprocă a marcajelor de identificare a armelor de calibru mic;
- mijloacele de transfer;
- data plecării și data estimativă a sosirii;

Informațiile menționate la ultimele două liniuțe nu trebuie comunicate în cazul transferurilor între armurieri.

Statul membru examinează condițiile în care va avea loc transferul, în special informațiile care privesc securitatea.

Dacă statul membru autorizează acest transfer, acesta eliberează un permis care răspunde tuturor mențiunilor prevăzute la primul alineat. Acest permis trebuie să însoțească armele de foc până când acestea ajung la destinație; permisul trebuie să fie prezentat la fiecare solicitare a statelor membre.”

13 Articolul 12 alineatele (1) și (2) din aceeași directivă prevede:

„(1) Dacă nu este utilizată procedura din articolul 11, deținerea unei arme de foc în timpul unei călătorii prin două sau mai multe state membre nu este permisă decât dacă persoana interesată a obținut autorizațiile statelor membre respective.

Statele membre pot acorda această autorizație pentru una sau mai multe călătorii, pentru o perioadă de maximum un an, cu posibilitatea de reînnoire. Aceste autorizații vor fi înscrise în permisul [a se citi «pașaportul»] european pentru arme de foc, pe care călătorul trebuie să îl prezinte la fiecare solicitare a autorităților statelor membre.

(2) Prin derogare de la alineatul (1), vânătorii, în cazul armelor de foc din categoriile C și D, și sportiviiv de tir, în cazul armelor de foc din categoriile B, C și D, pot deține, fără o autorizație prealabilă, una sau mai multe arme de foc în timpul unei călătorii în două sau mai multe state membre în scopul practicării activităților lor, cu condiția să posede pașaportul european pentru arme de foc în care să fie înscrise armele respective și să fie în măsură să dovedească motivul călătoriei, în special prin prezentarea unei invitații sau a altei dovezi privind activitățile de vânătoare sau tir sportiv pe care le desfășoară în statul membru de destinație.

Statele membre nu pot condiționa acceptarea unui pașaport european pentru arme de foc de plata vreunei redevențe sau taxe.

Cu toate acestea, această derogare nu se aplică pentru călătoriile într-un stat membru care, în temeiul articolului 8 alineatul (3), interzice achiziționarea și deținerea armei respective sau care solicită o autorizație; în acest caz, mențiunea expresă va fi aplicată pe permisul [a se citi «pașaportul»] european pentru arme de foc.

În contextul raportului menționat la articolul 17, Comisia va examina, de asemenea, în urma consultării cu statele membre, rezultatele aplicării celui de-al doilea paragraf, în special în ceea ce privește incidența acestuia asupra ordinii și securității publice.”

14 Considerentul (14) al Directivei 2008/51 are următorul cuprins:

„Pașaportul european pentru arme de foc funcționează, în general, în mod satisfăcător și ar trebui să fie considerat principalul document de care au nevoie vânătorii și sportiviiv de tir pentru a deține o armă de foc pe durata călătoriei într-un alt stat membru. Statele membre nu ar trebui să condiționeze acceptarea pașaportului european pentru arme de foc de plata vreunei redevențe sau taxe.”

15 La 25 februarie 1993, Comisia a adoptat Recomandarea 93/216/CEE privind pașaportul european pentru arme de foc (JO L 93, p. 39), al cărei al doilea considerent menționează că „pașaportul european pentru arme de foc a fost instituit în vederea facilitării liberei circulații a vânătorilor și a practicantilor de tir sportiv în interiorul Comunității; întrucât este necesară ilustrarea într-un mod tangibil a realizării acestui obiectiv prin adoptarea unui pașaport uniform cu un logo comun” [traducere neoficială].

16 Modelul pașaportului european pentru arme de foc figurează în anexa la recomandarea menționată.

- 17 Consiliul Uniunii Europene a adoptat Decizia 2001/748/CE din 16 octombrie 2001 privind semnarea în numele Comunității Europene a Protocolului împotriva fabricării și traficului ilicit cu arme de foc, cu piese, elemente și muniție pentru acestea, anexat la Convenția Organizației Națiunilor Unite împotriva criminalității organizate transnaționale (JO L 280, p. 5, Ediție specială, 18/vol. 1, p. 164). Comisia a semnat protocolul, în numele Comunității, la 16 ianuarie 2002.
- 18 Ulterior, apreciind că aderarea Comunității la protocol impunea modificarea anumitor dispoziții din Directiva 91/477 și că era important să se asigure aplicarea coerentă, eficientă și rapidă a angajamentelor internaționale care au implicații asupra directivei respective, legiuitorul Uniunii a adoptat Directiva 2008/51.
- 19 De asemenea, aderarea la acest protocol a avut drept consecință adoptarea Regulamentului (UE) nr. 258/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 martie 2012 privind punerea în aplicare a articolului 10 din Protocolul Organizației Națiunilor Unite împotriva fabricării și traficului ilegale de arme de foc, piese și componente ale acestora, precum și de muniții, adițional la Convenția Organizației Națiunilor Unite împotriva criminalității transnaționale organizate (Protocolul ONU privind armele de foc) și de stabilire a măsurilor privind autorizațiile de export, importul și tranzitul pentru arme de foc, piese și componente ale acestora, precum și muniții (JO L 94, p. 1).
- 20 Considerentul (10) al Regulamentului nr. 258/2012 are următorul cuprins:
- „Directiva [91/477] reglementează transferurile de arme de foc pentru uz civil pe teritoriul Uniunii în timp ce prezentul regulament se concentrează asupra măsurilor cu privire la exporturile de pe teritoriul vamal al Uniunii către sau prin țări terțe.”
- 21 Articolul 9 alineatul (1) literele (a) și (b) din regulamentul menționat prevede:
- „Proceduri simplificate pentru exportul temporar sau pentru reexportul de arme de foc, piese și componente esențiale ale acestora, precum și muniții se aplică după cum urmează:
- (a) nu este necesară autorizația de export pentru:
- (i) exportul temporar efectuat de vânători sau practicanții tirului sportiv ca parte a efectelor personale, pe durata unei vizite într-o țară terță, cu condiția ca aceștia să justifice în fața autorităților competente motivul călătoriei, în special prin prezentarea unei invitații sau a oricărei alte dovezi în ceea ce privește activitățile lor de vânătoare sau tir sportiv în țara terță de destinație, pentru:
- una sau mai multe arme de foc;
 - componentele esențiale ale acestora, dacă sunt marcate, precum și piesele;
 - muniție pentru acestea, limitată la maximum 800 de cartușe pentru vânători și maximum 1 200 de cartușe pentru practicanții de tir sportiv;
- (ii) reexportul efectuat de vânători sau practicanții tirului sportiv ca parte a efectelor personale pentru activități de vânătoare sau de tir sportiv, pentru care au fost admiși temporar, cu condiția ca armele de foc să rămână proprietatea unei persoane stabilite în afara teritoriului vamal al Uniunii și ca armele de foc să fie reexportate respectivei persoane;
- (b) atunci când părăsesc teritoriul vamal al Uniunii printr-un alt stat membru decât statul lor de reședință, vânătorii și practicanții de tir sportiv prezintă autorităților competente un permis [a se citi «pașaport»] european pentru arme de foc astfel cum se prevede la articolele 1 și 12 din

Directiva [91/477]. În cazul transportului aerian, permisul [a se citi «pașaportul»] european pentru arme de foc este prezentat autorităților competente în punctul în care produsele relevante sunt livrate companiei aeriene spre transportare în afara teritoriului vamal al Uniunii.

Atunci când părăsesc teritoriul vamal al Uniunii prin statul membru de reședință, vânătorii și practicantii tirului sportiv pot prezenta, în locul permisului [a se citi «pașaportului»] european pentru arme de foc, un alt document acceptat în acest sens de autoritățile competente din respectivul stat membru.”

Dreptul slovac

22 Legea nr. 190/2003 privind armele de foc și munițiile și de modificare a anumitor legi, astfel cum era în vigoare la data deciziei de trimitere (denumită în continuare „Legea nr. 190/2003”), a fost adoptată de legiuitorul slovac pentru a transpune Directiva 91/477 în ordinea juridică slovacă.

23 Rezultă din indicațiile care figurează în decizia de trimitere că, sub titlul „Permisul de deținere sau port de armă și categoriile de permise”, articolul 15 alineatul 2 din legea menționată face distincție între diferite categorii de permise de armă în funcție de finalitatea utilizării armei sau a munițiilor și de natura autorizației de a purta sau de a deține arma respectivă. Aceste categorii sunt următoarele:

„[...]”

- a) A – port de arme și de muniții pentru asigurarea protecției personale și materiale,
- b) B – deținere de arme și de muniții pentru asigurarea protecției personale și materiale,
- c) C – deținere de arme și de muniții în scopul desfășurării unei activități profesionale sau în temeiul unei autorizații prevăzute de o dispoziție specială,
- d) D – deținere de arme și de muniții în scopuri de vânătoare,
- e) E – deținere de arme și de muniții în scopuri sportive,
- f) F – deținere de arme și de muniții în scopul colecționării.”

24 Articolul 46 din aceeași lege, care reglementează pașaportul european pentru arme de foc, prevede:

„1. Pașaportul european pentru arme de foc este un document oficial care îl autorizează pe posesorul său, atunci când călătorește în alte state membre ale Uniunii Europene, să transporte arma care este menționată în pașaport, precum și muniția corespunzătoare, în cantitățile necesare utilizării acesteia, în cazul în care statul membru al Uniunii Europene pe care posesorul pașaportului îl vizitează sau îl traversează și-a dat acordul pentru importul sau tranzitul acestei arme. Modelul pașaportului european pentru arme de foc și elementele care trebuie să figureze în acesta sunt stabilite prin dispoziții obligatorii cu caracter general adoptate de minister.

2. Posesorul unui pașaport european pentru arme de foc poate să exporte, fără autorizarea prealabilă a unui stat membru al Uniunii Europene, cu ocazia unei călătorii prin două sau mai multe state membre ale Uniunii Europene, o armă în sensul articolului 6 alineatul 1 [literele] a)-c) sau o armă de foc lungă automată ale cărei încărcător și cameră a cartușului nu pot ține mai mult de trei cartușe, precum și muniția corespunzătoare, în scopul exercitării unui drept de vânătoare, sau o armă în sensul articolului 5 alineatul 1 [literele] a)-f) și al articolului 6, precum și muniția corespunzătoare, în vederea participării la un eveniment care cuprinde o activitate de tir sportiv, dacă această armă este menționată în pașaportul european pentru arme de foc, iar posesorul pașaportului furnizează dovada scopului

călătoriei sale. Această derogare nu se aplică pentru călătoriile într-un stat membru care interzice achiziționarea și deținerea armei respective sau care prevede obținerea unei autorizații. În acest caz, această împrejurare trebuie să fie menționată în pașaportul european pentru arme de foc.

3. Pașaportul european pentru arme de foc este eliberat de serviciile de poliție la cererea scrisă a unei persoane fizice domiciliată în [Slovacia], care este proprietara unei arme în sensul alineatului 2 și care deține un permis din categoria D sau E. Cererea de eliberare a pașaportului european pentru arme de foc trebuie să menționeze datele personale ale solicitantului, numărul și categoria permisului de deținere sau port de armă; la cerere se anexează două fotografii conforme prevederilor articolului 17 alineatul 2 litera a).

[...]”

Litigiul principal și întrebările preliminare

- 25 Domnul Zeman este, din 30 iunie 2010, titularul unui permis de armă din categoria A în conformitate cu reglementarea slovacă prin care este autorizat să poarte o armă și muniții pentru asigurarea protecției persoanei și a bunurilor sale pe întreg teritoriul slovac. În schimb, el nu este titularul unui permis de armă din categoria D sau E, a cărui emitere presupune că armele în cauză sunt utilizate pentru vânatoare sau pentru tir sportiv.
- 26 La 22 noiembrie 2010, domnul Zeman a solicitat eliberarea unui pașaport european pentru arme de foc la Okresné riaditeľstvo Policajného zboru v Žiline. Această cerere a fost respinsă prin decizia din 21 decembrie 2010.
- 27 Decizia respectivă a fost confirmată de Krajské riaditeľstvo Policajného zboru v Žiline, în calitate de autoritate competentă să soluționeze căile de atac, pentru motivul că nu erau îndeplinite condițiile prevăzute la articolul 46 alineatul 3 din Legea nr. 190/2003, întrucât un astfel de pașaport nu poate fi eliberat decât titularului unui permis de deținere de arme din categoria D sau E, care sunt destinate doar practicării vânătorii sau a tirului sportiv.
- 28 Domnul Zeman a formulat o acțiune împotriva acestei din urmă decizii la Krajský súd v Žiline (Curtea Regională din Žilina), invocând în esență că refuzul eliberării unui pașaport european pentru arme de foc ar fi incompatibil cu finalitatea Directivei 91/477 și ar fi contrar dreptului Uniunii și în special cartei.
- 29 Această acțiune a fost respinsă ca nefondată pentru motivul că directiva menționată fusese transpusă în mod corespunzător în ordinea juridică slovacă. În plus, această instanță de prim grad a considerat că dispozițiile relevante ale aceleiași directive nu au efect direct și că dreptul garantat la articolul 45 alineatul (1) din cartă nu a fost încălcat.
- 30 Domnul Zeman a declarat apel împotriva acestei decizii la Najvyšší súd Slovenskej republiky (Curtea Supremă a Republicii Slovacă), care, în decizia sa de trimitere, a exprimat îndoieli cu privire la aspectul dacă dreptul național poate limita eliberarea pașaportului european pentru arme de foc astfel încât acest pașaport să nu fie acordat decât vânătorilor și practicanților de tir sportiv.
- 31 În opinia acestei instanțe, întrucât articolul 1 alineatul (4) din Directiva 91/477 cuprinde o definiție a noțiunii „pașaport european pentru arme de foc” care nu poate fi modificată prin legislația unui stat membru, dispoziția respectivă conferă fiecărui titular al unui permis de armă drepturi care rezultă din această directivă independent de categoria armelor în cauză.

- 32 Din directiva menționată și din preambulul acesteia nu ar reieși în mod explicit că pașaportul european pentru arme de foc este destinat doar practicării vânătorii sau a competiției sportive și că normele privind acest pașaport vizează numai aceste două activități.
- 33 Refuzul de a acorda domnului Zeman un pașaport european pentru arme de foc ar fi contrar dreptului de circulație și de ședere liberă pe teritoriul statelor membre, consacrat la articolul 45 alineatul (1) din cartă, întrucât acest drept este strâns legal de cel al oricărei persoane la apărarea integrității fizice și a sănătății sale, a căror respectare o poate asigura, printre altele, prin portul unei arme de foc. Dreptul de a transporta arme de foc destinate protecției personale a deținătorului lor ar rezulta astfel din libertatea de circulație. Reglementarea națională ar constitui, în consecință, o restricție privind libertatea de circulație mai importantă decât dispozițiile mai stricte prevăzute de Directiva 91/477 care pot fi adoptate de statele membre în temeiul articolului 3 din această directivă.
- 34 Instanța de trimitere arată că nu ignoră riscul unei utilizări rău intenționate a armelor deținute de o persoană care se bucură de libera circulație pe teritoriul Uniunii. Aceasta consideră însă că, presupunând că articolul 3 din Directiva 91/477 permite să se deroge de la articolul 1 alineatul (4) din aceasta în sensul că anumitor persoane li se poate refuza eliberarea unui pașaport european pentru arme de foc, un astfel de refuz trebuie să fie conform cu articolul 52 alineatul (1) din cartă și trebuie să respecte principiul proporționalității.
- 35 În plus, Najvyšší súd Slovenskej republiky amintește că pașaportul european pentru arme de foc facilitează titularului său obținerea unei autorizații de deținere de arme în alte state membre, acesta putând beneficia de o procedură simplificată care să îi permită să evite suportarea unor costuri suplimentare și obstacole administrative susceptibile să constituie un obstacol în calea liberei circulații a persoanelor.
- 36 În aceste condiții, Najvyšší súd Slovenskej republiky a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:

„1) Articolul 1 alineatul (4) din Directiva [91/477] coroborat cu articolul 3 din aceasta, precum și cu articolul 45 alineatul (1) și cu articolul 52 alineatul (1) din cartă trebuie să fie interpretat în sensul că:

- a) nu permite unui stat membru să adopte o dispoziție legislativă care împiedică eliberarea unui pașaport european pentru arme de foc, în sensul articolului 1 alineatul (4) din directiva menționată, titularului unui permis de armă (autorizație impusă pentru deținerea unei arme), care a fost eliberat în alte scopuri decât vânătoarea sau tirul sportiv și care îi permite [...] deținerea (și portul) unei arme de foc pentru care solicită eliberarea acestui pașaport,

și aceasta în pofida faptului că:

- b) legislația statului membru menționat (de origine) permite acestui titular, chiar în lipsa pașaportului european pentru arme de foc, să transporte arma de foc în afara teritoriului său, pe teritoriul unui alt stat membru, cu simpla condiție a îndeplinirii prealabile a obligațiilor de comunicare, și, în același timp, poziția titularului nu s-ar schimba cu nimic în ceea ce privește statul membru de origine, nici chiar în cazul eliberării pașaportului european pentru arme de foc (și anume titularul ar trebui să îndeplinească doar obligația de comunicare)?

- 2) În cazul unui răspuns afirmativ la prima întrebare, dacă o dispoziție legislativă a unui stat membru nu permite să i se elibereze acestui titular pașaportul european pentru arme de foc, articolul 1 alineatul (4) din aceeași directivă are efect direct, în sensul că statul membru, în temeiul acestei dispoziții, este obligat să îi elibereze acestui titular pașaportul european pentru arme de foc?

- 3) În cazul unui răspuns negativ la prima întrebare sau în cazul unui răspuns negativ la a doua întrebare, organul competent este obligat să interpreteze dispoziția legislativă a statului membru care:
- a) nu îl împiedică, în mod expres, pe titular să obțină pașaportul european pentru arme de foc, însă
 - b) reglementează procedura de eliberare a pașaportului european pentru arme de foc numai titularului unui permis de armă (al unei autorizații corespunzătoare pentru deținerea de arme) eliberat doar pentru scopuri sportive sau de vânatoare, pe cât posibil astfel încât organul competent să fie obligat să emită pașaportul european pentru arme de foc și posesorului unui permis de armă care nu a fost eliberat pentru scopuri sportive sau de vânatoare, în măsura în care acest lucru este posibil în temeiul efectului indirect al Directivei [91/477]?”

Cu privire la întrebările preliminare

Cu privire la prima întrebare

Observații introductive

- 37 În primul rând, trebuie constatat că din dosarul de care dispune Curtea reiese că domnul Zeman este titularul unui permis de armă din categoria A, conform reglementării slovace, care îl autorizează să poarte o armă și muniții pentru asigurarea protecției persoanei și a bunurilor sale pe întreg teritoriul slovac. În schimb, este cert că domnul Zeman nu este titularul unui permis de armă din categoria D sau E în temeiul Legii nr. 190/2003 și, prin urmare, nu este autorizat să dețină o armă în scopul practicării vânătorii sau a tirului sportiv.
- 38 În al doilea rând, din decizia de trimitere reiese că litigiul principal are ca unic obiect refuzul autorității competente de a-i elibera un pașaport european pentru arme de foc, iar nu interzicerea transferului unei arme care îi aparține domnului Zeman într-un alt stat membru în lipsa unui astfel de pașaport.
- 39 În al treilea rând, trebuie menționat că, sub titlul „Libertatea de circulație și de ședere”, articolul 45 din cartă invocat de domnul Zeman și la care se referă instanța de trimitere în cuprinsul primei întrebări conferă „[o]ric[ăru] cetățean al Uniunii [...] dreptul de circulație și de ședere liberă pe teritoriul statelor membre”. Potrivit Explicațiilor cu privire la Carta drepturilor fundamentale (JO 2007, C 303, p. 17), dreptul garantat la acest articol 45 alineatul (1) este cel garantat la articolul 20 alineatul (2) primul paragraf litera (a) TFUE, care se exercită, în conformitate cu articolul 20 alineatul (2) al doilea paragraf TFUE, în condițiile și limitele definite prin tratate și prin măsurile adoptate pentru punerea în aplicare a acestora. Întrucât Directiva 91/477 privește libera circulație a deținătorilor de arme, printre altele a vânătorilor și a practicanților de tir sportiv, aceasta constituie o astfel de măsură. În consecință, trebuie să se răspundă la prima întrebare doar în lumina acestei directive.
- 40 În aceste condiții, este necesar să se considere că, prin intermediul primei întrebări, instanța de trimitere solicită, în esență, să se stabilească dacă Directiva 91/477 trebuie interpretată în sensul că se opune unei legislații naționale care nu autorizează eliberarea unui pașaport european pentru arme de foc decât persoanelor care dețin o armă în scopul practicării vânătorii sau a tirului sportiv.

Cu privire la fond

- 41 În lipsa unor dispoziții exprese în Directiva 91/477, aceasta trebuie interpretată în lumina obiectivelor pe care le urmărește, precum și a sistemului în care se înscrie și a economiei sale generale, pentru a oferi un răspuns util la prima întrebare.
- 42 În această privință, trebuie amintit că, în conformitate cu al doilea-al patrulea considerent ale Directivei 91/477, aceasta a fost adoptată în scopul instituirii pieței interne, iar suspendarea controalelor de securitate a obiectelor transportate și a persoanelor presupune între altele o apropiere a legislațiilor privind armele.
- 43 În acest context, legiuitorul Uniunii a considerat că eliminarea controalelor privind deținerea de arme, la frontierele intracomunitare, necesită o reglementare eficientă, care permite controlul în interiorul statelor membre al achiziționării și al deținerii de arme de foc, precum și al transferului lor într-un alt stat membru.
- 44 Rezultă din al șaselea considerent al Directivei 91/477 că aceasta are la bază postulatul potrivit căruia ar trebui interzisă, în principiu, trecerea dintr-un stat membru în altul cu arme, nefiind acceptabile derogări de la acest principiu decât dacă există o procedură care să permită statelor membre să fie înștiințate cu privire la introducerea unei arme de foc pe teritoriul lor.
- 45 În sfârșit, în temeiul celui de al șaptelea considerent al directivei menționate, ar trebui să se adopte, cu toate acestea, norme mai flexibile în ceea ce privește vânatoarea și competițiile sportive.
- 46 În consecință, unul dintre obiectivele Directivei 91/477 este interzicerea, în principiu, a circulației transfrontaliere în cadrul Uniunii a armelor de foc care nu sunt destinate vânătorii sau tirului sportiv, cu excepția cazurilor în care statele membre vizate o autorizează, în conformitate cu procedurile prevăzute la articolul 11 și la articolul 12 alineatul (1) din directiva menționată.
- 47 În aceeași perspectivă, în ceea ce privește sistemul și economia generală ale aceleiași directive, trebuie arătat că aceasta constituie, desigur, o măsură de armonizare parțială și minimă a anumitor condiții administrative referitoare la achiziționarea armelor, la deținerea acestora și la circulația lor transfrontalieră în măsura în care articolul 3 din Directiva 91/477 conferă statelor membre posibilitatea de a adopta, în cadrul propriilor legislații, norme mai stricte decât cele prevăzute în această directivă.
- 48 Cu toate acestea, nu este mai puțin adevărat că același articol 3 exclude expres ca exercitarea acestei posibilități să limiteze drepturile conferite rezidenților statelor membre prin articolul 12 alineatul (2) din Directiva 91/477. Astfel, această din urmă dispoziție prevede tocmai că, prin derogare de la procedura instituită la articolul 12 alineatul (1) din această directivă, vânătorii și sportivii de tir, în cazul în care sunt titularii unui pașaport european pentru arme de foc, sunt abilitați să se deplaseze cu armele înscrise în acesta fără alte formalități administrative, cu condiția să fie în măsură să dovedească motivul călătoriei, în special prin prezentarea unei invitații sau a altei dovezi privind activitățile de vânatoare sau tir sportiv pe care le desfășoară în statul membru de destinație.
- 49 În lumina acestor considerații trebuie analizate natura juridică a pașaportului european pentru arme de foc și întinderea autonomiei statelor membre în ceea ce privește eliberarea acestuia. Astfel, potrivit articolului 1 alineatul (4) din Directiva 91/477, pașaportul european pentru arme de foc se emite, la cerere, unei persoane care devine în mod legal deținătorul unei arme de foc și pe acesta sunt înscrise arma sau armele acestei persoane. În el se menționează orice schimbare a deținătorului sau a caracteristicilor armei de foc, precum și pierderea sau furtul armei respective.
- 50 Dispoziția menționată definește, așadar, pașaportul european pentru arme de foc fără a preciza însă în mod explicit întinderea drepturilor conferite printr-un astfel de pașaport.

- 51 Or, trebuie menționat că faptul că pașaportul respectiv este eliberat unei persoane care are deja calitatea de deținător legal al unei arme în temeiul dispozițiilor naționale sugerează că acesta nu înlocuiește autorizația națională în materie de achiziționare și deținere de arme. Astfel, din faptul că un astfel de pașaport nu este acordat decât la cerere se deduce că deținerea legală de arme de foc nu este supusă condiției ca deținătorul să fie titularul unui pașaport european pentru arme de foc.
- 52 În plus, trebuie constatat că articolul 1 alineatul (4) din Directiva 91/477 face trimitere la anexa II la aceasta, care prevede mențiunile pe care trebuie să le conțină pașaportul european pentru arme de foc. În temeiul acestei anexe II, pașaportul menționat trebuie să conțină în mod obligatoriu mențiunea „Formalitatea de autorizare prealabilă prevăzută anterior nu este, în principiu, necesară pentru a efectua o călătorie cu armă din categoria C sau D pentru a practica vânătoarea sau o armă din categoriile B, C sau D pentru a practica tirul sportiv, cu condiția de a fi în posesia unui [pașaport european pentru arme de foc] și de a putea explica motivul călătoriei”. Rezultă că articolul 1 alineatul (4) din directiva menționată coroborat cu articolul 12 alineatul (2) din aceasta urmărește în principal să faciliteze circulația armelor destinate practicării vânătorii sau a activităților sportive.
- 53 În aceste condiții, pe de o parte, este necesar să se constate că statele membre sunt ținute să elibereze un pașaport european pentru arme de foc doar vânătorilor și practicanților de tir sportiv întrucât, în lipsa acordării unui astfel de pașaport, aceste categorii de persoane nu și-ar putea exercita dreptul care le este conferit explicit de directiva menționată.
- 54 Pe de altă parte, trebuie arătat că, cu singura condiție ca dispozițiile naționale vizate să nu constituie un obstacol în calea dreptului menționat al vânătorilor și al practicanților de tir sportiv, statele membre pot adopta măsuri mai stricte decât cele prevăzute de Directiva 91/477 și, prin urmare, nu sunt obligate să elibereze un pașaport european pentru arme de foc altor deținători de arme.
- 55 Această interpretare este confirmată de analiza anumitor dispoziții din alte acte ale dreptului Uniunii referitoare la armele de foc.
- 56 Astfel, deși este adevărat că Regulamentul nr. 258/2012 nu este aplicabil în cauza principală, trebuie menționat totuși că articolul 9 din acest regulament prevede proceduri simplificate pentru exportul temporar sau pentru reexportul de arme de foc rezervate vânătorilor și practicanților de tir sportiv.
- 57 De asemenea, considerentul (14) al Directivei 2008/51, precum și al doilea considerent al Recomandării 93/216 confirmă că introducerea pașaportului european pentru arme de foc avea ca scop să permită libera circulație a vânătorilor și a practicanților de tir sportiv aflați în posesia armelor lor dintr-un stat membru în altul în măsura strict necesară realizării acestui obiectiv.
- 58 În plus, trebuie amintit că, potrivit unei jurisprudențe constante a Curții, textele de drept al Uniunii trebuie interpretate, în măsura posibilului, în lumina dreptului internațional, în special atunci când aceste texte vizează chiar punerea în aplicare a unui acord internațional încheiat de Uniune (a se vedea printre altele Hotărârea Bettati, C-341/95, EU:C:1998:353, punctul 20, Hotărârea SGAE, C-306/05, EU:C:2006:764, punctul 35, Hotărârea Peek & Cloppenburg, C-456/06, EU:C:2008:232, punctele 29-32, precum și Hotărârea Donner, C-5/11, EU:C:2012:370, punctul 23).
- 59 O astfel de interpretare confirmă considerațiile cuprinse la punctul 54 din prezenta hotărâre. Astfel, articolul 10 din protocol, care impune statelor semnatare să stabilească un sistem eficient de licențiere a importului, a exportului și a tranzitului armelor de foc, autorizează în același timp la alineatul 6 instituirea unor proceduri simplificate pentru importul și exportul temporare și pentru tranzitul acestor arme numai în scopuri legale care pot fi verificate, precum vânătoarea, tirul sportiv, expertizarea, prezentarea în expoziții sau realizarea de reparații.

- 60 Rezultă din ansamblul considerațiilor care precedă că Directiva 91/477 trebuie interpretată în sensul că nu se opune unei legislații naționale precum cea în discuție în litigiul principal, care nu autorizează eliberarea unui pașaport european pentru arme de foc decât persoanelor care dețin o armă în scopul practicării vânătorii sau a tirului sportiv.

Cu privire la a doua și la a treia întrebare

- 61 Având în vedere răspunsul dat la prima întrebare, nu este necesar să se statueze cu privire la a doua și la a treia întrebare.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 62 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera întâi) declară:

Directiva 91/477/CEE a Consiliului din 18 iunie 1991 privind controlul achiziționării și deținerii de arme, astfel cum a fost modificată prin Directiva 2008/51/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 21 mai 2008, trebuie interpretată în sensul că nu se opune unei legislații naționale precum cea în discuție în litigiul principal, care nu autorizează eliberarea unui pașaport european pentru arme de foc decât persoanelor care dețin o armă în scopul practicării vânătorii sau a tirului sportiv.

Semnături